

Rim Vahiyni O‘rnatadi — Sakkizinchi Raqam

Qum asoslar: Laodikeya Adventizmida bashoratli haqiqatning rad etilishi

Jeff Pippenger

2024-08-18

Oxirgi maqolada biz Isoning quyidagi so‘zlarini keltirgan edik.

Soxta payg‘ambarlardan ehtiyot bo‘linglar; ular sizlarning oldingizga qo‘y kiyimida keladilar, ammo ichlarida yirtqich bo‘rilardir. Sizlar ularni mevalaridan bilib olasizlar. Axir odamlar tikanlardan uzum, qariquloqlardan anjir teradilarmi? Xuddi shunday, har bir yaxshi daraxt yaxshi meva beradi; ammo chirigan daraxt yomon meva beradi. Yaxshi daraxt yomon meva bera olmaydi, chirigan daraxt ham yaxshi meva bera olmaydi. Yaxshi meva bermaydigan har bir daraxt kesilib, olovga tashlanadi. Demak, sizlar ularni mevalaridan bilib olasizlar. Menga: “Yo Rabbiy, Yo Rabbiy”, deydigan har kim ham Osmon Shohligiga kirmaydi; balki osmondagi Otamning irodasini bajo keltiruvchi kiradi. O‘sha kunda ko‘plar Menga: “Yo Rabbiy, Yo Rabbiy, biz Sening noming bilan bashorat qilmadikmi? Sening noming bilan jinlarni quvmadikmi? Sening noming bilan ko‘plab qudratli ishlar qilmadikmi?” deb aytadilar. Shunda Men ularga ochiq aytaman: “Men sizlarni hech qachon tanimaganman; Mendan ketinglar, ey qonunsizlik qiluvchilar”. Shunday ekan, Mening bu so‘zlarimni eshitib, ularga amal qiladigan har bir kishini uyini qoya ustiga qurgan dono kishiga o‘xshataman. Yomg‘ir yog‘di, toshqinlar keldi, shamollar esib, o‘sha uyga urildi; ammo u qulamadi, chunki u qoya ustiga asoslangan edi. Mening bu so‘zlarimni eshitib, ularga amal qilmaydigan har bir kishi esa uyini qum ustiga qurgan nodon kishiga o‘xshatiladi. Yomg‘ir yog‘di, toshqinlar keldi, shamollar esib, o‘sha uyga urildi; va u quladi; uning qulashi buyuk bo‘ldi. Matto 7:15–27.

1863-yildagi isyon Laodikiyalik Yettinchi kun Adventizmi qum ustiga soxta poydevor qurishni boshlaganining belgisi hisoblanadi. Qum mutlaq haqiqatning Qoyasidan farqli ravishda, plyuralizmning shaytoniy tamoyilini ifodalaydi. Mutlaq haqiqat ikki guvoh asosida qaror toptiriladi, va Adventizm tobora chetga surib kelgan Habakkukning ikki muqaddas jadvalida ifodalangan haqiqatlar Muqaddas Kitobdan olinib, Bashorat Ruhi tomonidan tasdiqlangan. O‘sha haqiqatlar mutlaqdir.

“Dushman birodarlarimiz va opa-singillarimizning ongini shu so‘nggi kunlarda turishga tayyorlanayotgan xalqni hozirlash ishidan chalg‘itishga urinmoqda. Uning safsatalari onglarni bu davrning xatarlari va burchlaridan uzoqlashtirish uchun mo‘ljallangandir. Ular Masih O‘z xalqiga berish uchun osmondan Yuhannoga keltirgan nurni juda kam qadrli deb hisoblaydilar. Ular ayni oldimizda turgan manzaralar alohida e‘tiborga loyiq darajada muhim emas, deb o‘rgatadilar. Ular samoviy manbadan chiqqan haqiqatni kuchsiz qiladi va Xudoning xalqini o‘zlarining o‘tmishdagi tajribasidan mahrum etib, uning o‘rniga soxta ilmni beradi. ‘Egamiz shunday deydi: Yo‘llarda turinglar, qaranglar va qadimgi so‘qmoqlar haqida so‘ranglar: yaxshi yo‘l qayerda ekanini so‘ranglar va o‘sha yo‘lda yuringlar’. [Yeremiyo 6:16.]”

“Hech kim imonimizning poydevorlarini — ishimizning boshida Kalomni ibodat ila tadqiq etish va vahiy orqali qo‘yilgan poydevorlarni — buzib tashlashga urinmasin. Biz ellik yildan ortiq vaqt davomida ayni shu poydevorlar ustida qurib kelmoqdamiz. Odamlar go‘yoki yangi bir yo‘l topganlarini, qo‘yilgan poydevordan ham mustahkamroq bir poydevor qo‘ya olishlarini o‘ylashlari mumkin; ammo bu ulkan bir aldanishdir. ‘Hech kim qo‘yilgan poydevordan boshqa poydevor qo‘ya olmaydi.’ [1 Korinfliklarga 3:11.] O‘tmishda ko‘plar yangi bir imonni barpo etishga, yangi tamoyillarni o‘rnatishga kirishganlar; ammo ularning binosi qancha vaqt turdi? U tez orada quladi; chunki u Qoya ustiga asoslanmagan edi.” Testimonies, 8-jild, 296–297.

2001-yil 11-sentabr kelganda, Muqaddas Ruhning yomg‘irlari ham keldi.

“Keyingi yomg‘ir Xudoning xalqi ustiga yog‘ilishi kerak. Quddratli bir farishta osmondan tushib kelishi kerak, va butun yer uning ulug‘vorligi bilan yoritilishi kerak.” Review and Herald, 1891-yil 21-aprel.

Xudoning bir tegishi bilan Nyu-York shahrining ulkan binolari qulatib tashlanganida, keyingi yomg‘ir sepa boshladi. 2001-yil 11-sentabr kelganda, papalik tamoyillarining toshqin darvozalari ochib yuborildi.

“Qonunsizlik avj olgan bu davrda, “Egamiz shunday deydi”ni rad etgan protestant jamoatlari g‘aroyib bir ahvolga tushib qoladilar. Ular dunyoga aylantiriladilar. Xudodan ajralgan holda, ular yolg‘onni va Xudodan yuz o‘girishni millat qonuniga aylantirishga intiladilar. Ular mamlakat hukmdorlariga ta’sir ko‘rsatib, o‘zini Xudo deb ko‘rsatadigan va Xudoning ma’badida o‘tiradigan gunoh odamining yo‘qotilgan ustunligini tiklash uchun qonunlar chiqarilishiga harakat qiladilar. Rim-katolik tamoyillari davlat himoyasi ostiga olinadi. Muqaddas Kitob haqiqatining e’tirozi endi Xudoning qonunini o‘z hayot qoidasiga aylantirmaganlar tomonidan toqat qilinmaydi.” Review and Herald, 1897-yil 21-dekabr.

Patriot Act Rim-katolik tamoyillarini himoya qilishning boshlanishini belgilaydi; bu esa izchil ravishda tez orada keladigan yakshanba qonuniga olib boradi. 2001-yil 11-sentabrda uchinchi voyadagi Islomni ifodalovchi to‘rt shamol esa esishni boshladi.

“Farishtalar to‘rt shamolni ushlab turibdilar; bu shamollar quturib, bo‘shlanishga va butun yer yuzi uzra yopirilishga intilayotgan ot timsolida tasvirlangan bo‘lib, o‘z yo‘lida vayronagarchilik va o‘lim olib keladi.

“Biz abadiy dunyoning ayni ostonasida uxlab qolaylikmi? Loqayd, sovuq va o‘lik bo‘lib qolaylikmi? Oh, qaniydi, jamoatlarimizda Xudoning Ruhi va nafasi Uning xalqiga puflansa, toki ular oyoqqa turib yashasinlar. Biz yo‘l tor, darvoza esa siqiq ekanini ko‘rishimiz kerak. Ammo biz siqiq darvozadan o‘tar ekanmiz, uning kengligi cheksizdir.” Manuscript Releases, 20-jild, 217.

Yomg‘ir, shamol va toshqin 2001-yil 11-sentabrda yetib keldi va Laodikeyadagi Yettinchi kun Adventistlar jamoati, xuddi yahudiylar Masihning suvga cho‘mdiriluvida sinalganidek hamda protestantlar 1840-yil 11-avgustdan boshlab sinalganidek, sinovdan o‘tdi. O‘sha nuqtadan 2020-yil 18-iyuldagi isyonkor bashoratgacha Laodikeyadagi Yettinchi kun Adventistlar uyi

bosqichma-bosqich qulab bordi; xuddi yahudiylarning ma’badi xochdan oldin huvillab qolgan deb e’lon qilinganidek, va xuddi protestantlar 1844-yil 19-apreldagi birinchi umidsizlikda murtad protestantizmga o’tganidek.

So’ngra uchinchi farishtaning Laodikeya harakati o’zining yakuniy sinov jarayoniga kirdi va 2001-yil 11-sentabrda boshlangan sinovda bo’lgani kabi, bokiralar eski yo’llarga qaytishga da’vat etildilar; bu yo’llar nafaqat birinchi va ikkinchi farishtalarning Milleriylar harakatining, balki uchinchi farishta harakatining ham poydevor haqiqatlari edi.

Kuchli aldanish sharoitida o’sha asosiy haqiqatlarning rad etilishining ramzi Pavlus Ikkinchi Salonikaliklarga maktubda qayd etgan xabardir. Bu xabar Doniyor kitobida “kundalik” orqali ramzlangan, chunki aynan Salonikaliklar maktubidagi o’sha parchada Uilyam Miller Doniyor kitobidagi “kundalik” butparast Rimni ifodalashini anglab yetgan edi.

Doniyor kitobida “kundalik”ning ta’rifiga oid yozilgan kitoblar bo’lgan. Ularning aksariyati xatodir, biroq agar bu masalani to’g’ri bayon qilgan adventist ilohiyotchining bir maqolasini ko’rib chiqmoqchi bo’lsangiz, John W. Peters qalamiga mansub *The Mystery of the Daily* asarini topishingiz mumkin. Men ushbu maqolada “kundalik”ning ana shu jihatini muhokama qilishni niyat qilmayman. Shuningdek, Laodikiya Yettinchi kun adventizmi ichida “kundalik” haqidagi soxta qarash oxir-oqibat qanday qilib qaror topganining “kim, nima va nima uchun”iga doir tarixni yorituvchi boshqa kitoblar ham mavjud.

“Kunlik” deb tarjima qilingan ibroniycha so’zning ta’rifi hamda 1901-yilda chinakam boshlangan, “kunlik”ning asosiy haqiqatiga qarshi isyon tarixi Habakkukning Jadvallarida, shuningdek yaqinda Doniyor kitobi haqidagi maqolalarda ham qayta-qayta bayon qilingan.

Men ushbu maqolada “kundalik”ning e’tibor markazini Rim timsoli bilan bog’liq bo’lgan, rad etilgan payg’ambarlik xususiyatlarida saqlab qolmoqchiman. Ellen Uaytning yozuvlari hokimiyatini samimiy ravishda qabul qiladigan har qanday kishi “kundalik”ning to’g’ri tushunchasi nima ekanini bilish uchun quyidagini o’qishi kifoyadir.

“Shundan so’ng men ‘Doimiy’ga oid masalada shuni ko’rdimki, ‘qurbonlik’ so’zi insoniy donishmandlik tomonidan qo’shib qo’yilgan bo’lib, matnga tegishli emas; va hukm soati haqidagi faryodni berganlarga Rabbiiy bu borada to’g’ri tushunchani bergan. 1844 yildan oldin, birlik mavjud bo’lgan paytda, deyarli hamma ‘Doimiy’ haqidagi to’g’ri qarashda yakdil edi; ammo 1844 yildan beri, bu chalkashlik ichida, boshqa qarashlar qabul qilindi, va buning ortidan zulmat hamda chalkashlik keldi.” *Review and Herald*, 1850-yil 1-noyabr.

William Millerning “kundalik” haqidagi tushunchasini rad etish — bir vaqtning o’zida Ellen Whitening yozuvlari hokimiyatini ham rad etishdir, chunki u “Rabbiiy hukm soati faryodini berganlarga bu haqda to’g’ri qarashni berganini” ko’rgan edi. Shuningdek, unga “kundalik” haqidagi boshqa qarashlar Masihga xos sifatlar bo’lmagan “zulmat va chalkashlik”ni keltirib chiqarishi ham ko’rsatilgan edi. Miller Ikkinchi Salonikaliklarga maktubni o’rganganda “kundalik”ni butparast Rim deb tan olgan edi.

“Men o‘qishni davom ettirdim va uning [kundalikning] uchragan boshqa biror holatini, faqat Doniyolda ekanidan boshqa, topa olmadim. So‘ng [konkordans yordamida] u bilan bog‘liq holda turgan so‘zlarni oldim: ‘olib tashlamoq’; u kundalikni olib tashlaydi; ‘kundalik olib tashlanadigan vaqtdan boshlab,’ va hokazo. Men o‘qishni davom ettirdim va matn yuzasidan hech qanday nur topolmasman, deb o‘yladim; nihoyat 2 Salonikaliklarga 2:7, 8 ga keldim. ‘Zero, qonunsizlik siri allaqachon amalda; faqat hozir to‘sib turgan kishi, to u yo‘ldan olib tashlanguncha, to‘sib turadi; va shundan so‘ng u fosiq oshkor bo‘ladi,’ va hokazo. Va men o‘sha matnga kelganimda, ey, haqiqat naqadar ravshan va ulug‘vor ko‘rindi! Ana shu yerda! Mana shu kundalikdir! Xo‘sh, endi, Pavlus ‘hozir to‘sib turgan kishi’ yoki to‘sqinlik qilayotgan deganda nimani nazarda tutadi? ‘Gunoh odami’ va ‘fosiq’ deganda Papalik nazarda tutiladi. Xo‘sh, Papalikning oshkor bo‘lishiga nima to‘sqinlik qiladi? Albatta, bu Butparastlikdir; unda ‘kundalik’ Butparastlikni anglatishi kerak.” — William Miller, Second Advent Manual, 66-bet.” Advent Review and Sabbath Herald, 1853-yil 6-yanvar.

Oxir-oqibat, Laodikeya Adventizmi Millerga va hukm soati haqidagi nido berganlarga berilgan to‘g‘ri tushunchani chetga surib, murtad protestantizmning “kundalik” Masihning muqaddas ma‘baddagi xizmatini ifodalaydi, degan noto‘g‘ri g‘oyasini qabul qildi. Bu tushuncha ko‘p jihatdan bema‘nidir, biroq u shunchaki xato bo‘lishdan ham battarroqdir: u shaytoniy ramzni Masihning ramzi deb da‘vo qiladi.

“Shunday qilib, ajdarho, avvalo, Shaytonni ifodalasa-da, ikkilamchi ma‘noda u majusiy Rimning ramzidir.” Buyuk Kurash, 439.

Miller “kundalik”ni butparast Rim, ya‘ni ajdaho, deb aniqlagan edi, ammo Laodikiya Adventizmi qulagan protestantizmdan uni Masihning samoviy ma‘baddagi xizmati deb ifodalovchi g‘oyani qabul qildi. “Kundalik”ning butparast Rim ekanligi haqidagi Millerning aniqlovini rad etish, Habakkukning ikkinchi bobining bajo bo‘lishi bo‘lgan har ikkala muqaddas jadvalda ifodalangan haqiqatni rad etishni anglatadi. Shuning uchun bu, xuddi Levilar yigirma oltidagi yetti zamonning rad etilishi kabi, poydevoriy haqiqatning rad etilishidir.

«Kundalik» butparast Rimni ifodalaydi, degan haqiqatni rad etish — Adventizmning poydevorlarini va Bashorat Ruhining hokimiyatini rad etishdir. Shaytonning bir ramzini Masihning ramzi deb belgilash, Masihning ishini Shaytonning ishi deb belgilashga barobardir.

“Masihni rad etish orqali yahudiy xalqi kechirilmas gunohni sodir etdi; va rahm-shafqat taklifini rad etish orqali biz ham xuddi shu xatoga yo‘l qo‘yishimiz mumkin. Uning tomonidan vakolat berilgan xabarchilarni tinglashdan bosh tortib, buning o‘rniga jonni Masihdan uzoqlashtirmoqchi bo‘lgan Shaytonning vakillariga quloq tutganimizda, biz hayot Shahzodasini haqorat qilamiz va Uni Shayton jamoati hamda samoviy koinot oldida sharmanda qilamiz. Kimki shunday qilishda davom etsa, u na umidni, na kechirimni topa oladi, va oxir-oqibatda Xudo bilan yarashishga bo‘lgan har qanday istagini butunlay yo‘qotadi.” The Desire of Ages, 324.

Laodikiyachi Adventizm “kundalik” va yetti zamon haqidagi poydevoriy tushunchani rad etganida, ular nafaqat Bashorat Ruhi hokimiyatini va poydevorlarni rad etdilar, balki o‘z tushunchalariga farishta Jabroil va boshqa farishtalar tomonidan yetaklab kelingan Uilyam Millerning ishini ham

rad etdilar.

“Xudo O‘z farishtasini Muqaddas Kitobga ishonmagan bir dehqonning qalbiga ta’sir etish uchun, uni bashoratlarni tadqiq etishga yo‘llash uchun yubordi. Xudoning farishtalari o‘sha tanlangan kishiga qayta-qayta zohir bo‘lib, uning ongini yo‘naltirish va Xudoning xalqiga doimo qorong‘i bo‘lib kelgan bashoratlarni uning idrokiga ochish uchun keldilar. Haqiqat zanjirining boshlanishi unga berildi, va u bo‘g‘inma-bo‘g‘in izlashga yetaklandi, toki u Xudoning Kalomiga hayrat va qoyil qolish bilan boqadigan bo‘ldi. U yerda u haqiqatning mukammal bir zanjirini ko‘rdi. O‘zi ilgari ilhomlangan emas deb hisoblagan o‘sha Kalom endi uning nigohi oldida o‘zining go‘zalligi va ulug‘vorligi bilan ochildi. U Muqaddas Yozuvning bir qismi boshqasini sharhlashini ko‘rdi, va bir parcha uning tushunchasi uchun yopiq bo‘lsa, Kalomning boshqa bir qismida uni tushuntiradigan narsani topar edi. U Xudoning muqaddas Kalomiga quvonch bilan hamda eng chuqur hurmat va muqaddas qo‘rquv bilan qaradi.” Ilk Yozuvlar, 230.

“Uning farishtasi” — Jabroil farishtani anglatadigan ifodadir.

Farishtaning: “Men Xudoning huzurida turuvchi Jabroilman”, degan so‘zlari uning samoviy huzurlarda yuksak sharaflı maqomni egallashini ko‘rsatadi. U Doniyor huzuriga xabar bilan kelganida shunday degan edi: “Bu ishlarda men bilan birga turuvchi hech kim yo‘q, faqat sizlarning Amiringiz Mixoil [Masih] bor”. Doniyor 10:21. Qutqaruvchi Vahiy kitobida Jabroil haqida shunday deydi: “Uni O‘z farishtasi orqali O‘z quli Yuhannoga yuborib ayon qildi”. Vahiy 1:1.” Asrlar Orzusi, 99.

Masihning ramzi sifatida shaytoniy bir ramzni aniqlash nafaqat kechirilmas gunohga bir parallel, balki kechirilmas gunoh Masih yuboradigan xabarchilarni rad etish bilan ham bog‘liqdir. Shunday ekan, “kundalik” kechirilmas gunohning ramziga aylanadi, va “tanlangan kishi” bo‘lgan William Miller o‘sha haqiqatni to‘g‘ri tushunishga yetaklanganligi, so‘ng esa u rad etilganligi anglanganda, bu bevosita Ikkinchi Salonikaliklarga to‘g‘ri keladi; aynan o‘sha Muqaddas Yozuv parchasida Miller o‘z kashfiyotini qilgan edi. O‘sha haqiqatni rad etish haqiqatni sevmaslikning dalilidir, va bunday isyon Muqaddas Ruhning olib qo‘yilishiga hamda Shaytonning nopok ruhining topshirilishiga olib keladi; Pavlus buni kuchli adashish deb ataydi.

Xuddi “vahiyni barpo etadigan” “sening xalqing ichidagi qaroqchilar” kabi, “kundalik” ham butparast Rimning timsolidir. Ikkinchi Salonikaliklar maktubi kontekstida Pavlus shuni ta’lim beradiki, ikkinchi bobdagi xabarning rad etilishi, bunday qiluvchilarning haqiqatni sevmayotganliklarining dalilidir. Bobda ifodalangan haqiqatni sevmaganlari uchun ular kuchli adashishga topshiriladilar.

Barcha payg‘ambarlar oxirgi kunlarga murojaat qilmoqda, va ushbu maqoladagi avvalgi ilhomlantirilgan parchalar Muqaddas Ruhning to‘kilishi davrida haqiqatni sevmaydiganlar ustiga kuchli adashish kelishini ko‘rsatadi. Bir toifa moyini qabul qilmoqda, boshqa toifa esa kuchli adashishni qabul qilmoqda.

Muqaddas Ruh to‘kiladi — ayni o‘sha tarix davomida, ya’ni Muqaddas Ruh 2001-yil 11-sentabrdan yaqin orada keladigan yakshanba qonunigacha bo‘lgan muhrlanish davrining ikki

sinov davrida ochib berilayotgan bilimning ortishini rad etuvchilardan olib qo'yilayotgan paytda. Oldingi bir parchani takrorlab aytamiz:

“Oxirgi kunlarga nazar tashlar ekan, o'sha cheksiz qudrat shunday deydi: najot topishlari uchun 'haqiqat sevgisini qabul qilmaganlar' haqida, 'Shu sababli Xudo ularga kuchli adashishni yuboradi, toki ular yolg'onga ishonsinlar; haqiqatga ishonmay, balki nohaqlikdan zavqlanganlarning hammasi hukm qilinsin.' Ular Uning Kalomi ta'limotlarini rad etganlari bois, Xudo O'z Ruhini ulardan tortib oladi va ularni o'zlari sevgan aldovlarga tashlab qo'yadi.” Early Writings, 46.

Satr ustiga satr tarzida, Doniyor oxirgi kunlarda vahiyini o'rnatadiganlar sening xalqingning qaroqchilari ekanini o'rgatadi, (bu Rimning ramzidir). Qaroqchilar, shuningdek, “kundalik” sifatida ham ifodalanadi. Sulaymon oxirgi kunlarda vahiyga ega bo'lmaganlar halok bo'lishini, ya'ni yalang'och bo'lishini o'rgatadi. Yalang'och qilinmoq Laodikiyalik bo'lishdir, Laodikiyalik esa nodon bokiradir.

“Aqilsiz bokira qizlar bilan ifodalangan Jamoatning holati, shuningdek, Laodikeya holati deb ham aytiladi.” Review and Herald, 1890-yil 19-avgust.

Yarim Tun nidosi haqidagi xabar kelganda nodon bokira bo'lib qolish, Yuhanno Vahiy kitobining o'n oltinchi bobida “yalang'ochligingning uyati” deb qayd etgan holatni namoyon etishdir. Yuhanning oltinchi ofatdagi ogohlantirishi, 1989-yildan buyon dunyoni Armageddonga olib borish jarayonida bo'lgan ajdarho, maxluq va soxta payg'ambardan iborat uch karra ittifoqqa taalluqlidir.

Pavlusning Ikkinchi Salonikaliklarga maktubidagi xabari shunchaki butparast Rimning Doniyor tomonidan “kundalik” sifatida ifodalangani haqida emas, balki bu bob butparast Rimning papalik Rimi bilan bo'lgan munosabatini ta'kidlamodir. Butparast Rim milodiy 538-yilda gunoh odamini yer yuzining taxtiga chiqishdan to'sib turdi. Butparast Rim olib tashlangach esa, “qonunsizlik siri”, ya'ni Rim papasi bo'lgan “o'sha yovuz” oshkor bo'ladi. Bu bobda Pavlus butparast va papalik Rimi o'rtasidagi muayyan bashoratli munosabatni ko'rsatib bermoqda. Bu bobning ta'limotini rad etish — haqiqatni rad etib, kuchli aldanishga qabul bo'lish demakdir.

Hech kim sizlarni hech bir yo'l bilan aldamasin; chunki o'sha kun avval murtadlik yuz bermaguncha va gunoh odami — halokat o'g'li — oshkor bo'lmaguncha kelmaydi. U Xudo deb atalgan yoki sajda qilinadigan hamma narsaga qarshi turadi va o'zini ulardan yuqori ko'taradi; hatto o'zini Xudo deb ko'rsatib, Xudoning ma'badida Xudo sifatida o'tiradi. Men hali sizlar bilan bo'lganimda, bu narsalarni sizlarga aytganim yodingizda yo'qmi? Endi esa uning o'z vaqtida oshkor bo'lishi uchun nima uni tiyib turganini bilasizlar. Zero, qonunsizlikning siri allaqachon amal qilmoqda; faqat hozir tiyib turgan Zot yo'ldan olinmaguncha, uni tiyib turadi. Shunda o'sha fosiq oshkor bo'ladi; Rabbimiz uni O'z og'zining nafasi bilan yo'q qiladi va O'z kelishining porlashi bilan halok etadi. Uning kelishi shaytonning amali bo'yicha har qanday qudrat, alomatlar va yolg'on mo'jizalar bilan, halokatga uchrayotganlarda esa nohaqlikning har turli aldovlari bilan bo'ladi; chunki ular najot topishlari uchun haqiqat sevgisini qabul qilmadilar. Shu sababli Xudo ularga kuchli adashishni yuboradi, toki ular yolg'onga ishonsinlar; toki haqiqatga ishonmay, nohaqlikdan zavq

olganlarning hammasi hukmga mahkum bo'lsin. 2 Thessalonians 2:3–12.

Nega bu oxirzamondagi odamlar “mahkum etilgan”? Nega ularga “kuchli adashtirish” yuborilgan? Nega ular “halok bo'ladi” va shu tariqa o'z yalang'ochliklarining sharmandaligini oshkor etadi? Matnda aytilishicha, buning sababi shuki, ular haqiqatni sevmaydilar; bobda bayon etilgan haqiqat esa shuni ko'rsatadiki, Muqaddas Kitob bashoratidagi to'rtinchi shohlik bo'lgan butparast Rim, Muqaddas Kitob bashoratidagi beshinchi shohlik bo'lgan papalik Rimining butparastlik olib tashlanmaguncha taxtga ko'tarilishiga to'sqinlik qilgan bo'lur edi.

Bobda aniqlangan butparast Rim va papalik Rimi o'rtasidagi munosabat, Yuhanno tomonidan Pergam jamoati bilan Tiyatira jamoati o'rtasidagi munosabat orqali ham aniqlanadi. Pergam butparast Rimga mos keladi, Tiyatira esa papalik Rimidir. Pavlus va Yuhanno, Doniyor kitobi singari, bu ikki hokimiyat o'rtasidagi munosabatga ikki guvohlikni taqdim etadilar.

Doniyor kitobida butparast Rim bilan papalik Rim o'rtasidagi munosabat qayta-qayta bayon etilgan. Doniyorning ikkinchi bobida bu temirning loyqa gil bilan aralashuvi orqali tasvirlangan. Doniyorning yettinchi bobida esa butparast Rim ham, papalik Rim ham “boshqacha” shohliklar sifatida ko'rsatiladi, va Doniyorning ikkinchi bobi bu ikki hokimiyatni aralashma sifatida tasvirlasa-da, yettinchi bob papalik hokimiyatning butparast Rimning o'n shoxli shohligidan chiqib kelishini aniqlab beradi. Doniyorning sakkizinchi bobida to'qqizinchi oyatdan o'n ikkinchi oyatgacha bo'lgan kichik shox har ikki bosqichidagi Rimdir. To'qqizinchi va o'n birinchi oyatlarda kichik shox erkak jinsida ifodalangan bo'lib, shu tariqa butparast Rimni ko'rsatadi, o'ninchi va o'n ikkinchi oyatlarda esa kichik shox ayol jinsida ifodalangan bo'lib, shu tariqa papalik Rimni ko'rsatadi.

Doniyor kitobining sakkizinchi bobi, o'n uchinchi oyatida majusiy Rim va papalik Rimi vayron qiluvchi ikki kuch sifatida tasvirlangan. Majusiy Rim vayron qiluvchi “kundalik” kuchdir, papalik Rimi esa vayron qiluvchi gunohkorlikdir. O'n birinchi bob, o'ttiz birinchi oyatda majusiy Rimning vayron qiluvchi “kundalik” kuchi vayron qiluvchi jirkanchlik kuchini, ya'ni papalik hokimiyatini o'rnatadi. O'n ikkinchi bob, o'n birinchi oyatda papalikning vayron qiluvchi jirkanchlik kuchini o'rnatish uchun majusiy Rimning vayron qiluvchi “kundalik” kuchi olib tashlanadi.

Rimning vayron qiluvchi ikki hokimiyatining o'zaro munosabati Doniyor va Vahiy kitoblarining asosiy mavzusidir, va aynan shu munosabatni Pavlus, agar kishi yolg'onga ishonish natijasida hosil bo'ladigan kuchli aldovdan qochmoqchi bo'lsa, sevishi lozim bo'lgan haqiqat sifatida ta'riflaydi. Xudo hech qachon ortiqcha takror qilmaydi, va butparast Rim bilan papalik Rimining o'zaro munosabatining har bir tasviri bu mavzu yuzasidan o'ziga xos alohida guvohlikni taqdim etadi; biroq oxirgi kunlarda Rimning timsolini rad etish, kechki yomg'irni rad etib, uning o'rniga kuchli aldovni qabul qilish demakdir. Bu abadiy ravishda yalang'och Laodikiya jamoati sifatida tanilish demakdir.

Laodikean adventist tarixchilari, garchi Uilyam Millerning o'zni va xizmatiga hech qanday muqaddas hurmat namoyon etmasalar-da, uning butparast va papalik Rim o'rtasidagi munosabatni anglagani uning “barcha” bashoratli tatbiqlarini qurgan bashoratli tuzilma bo'lganini e'tirof etadilar. Jabroil va boshqa farishtalar Millerga butparast va papalik Rim o'rtasidagi munosabatni

tushunishga yo‘l ko‘rsatdilar, biroq u o‘z tarixiy qarashida Rimni ajdarho, hayvon va soxta payg‘amardan iborat uch tomonlama bir mavjudot sifatida ko‘rmadi.

Uning davrida Amerika Qo‘shma Shtatlari hali soxta payg‘ambar sifatidagi vazifasini boshlamagan edi, chunki Amerika Qo‘shma Shtatlarining protestantlari 1844-yilgacha Rimning qizlariga aylanmagan edilar, Millerning asosiy ishi esa allaqachon 1842-yil may oyida tayyorlangan 1843-yilgi jadvalga joylashtirilgan edi.

1989-yilda Doniyor kitobining o‘n birinchi bobi oxiridagi so‘nggi olti oyat muhrdan ochildi va o‘sha davr uchun xabarchi o‘n birinchi bobning qirqinchi oyatidan qirq beshinchi oyatigacha bo‘lgan qismda bashoratli faoliyati namoyon bo‘ladigan uchta kuch borligini anglab yetdi. Qirqinchi oyatdagi janub shohi — ajdarho qudratidir; shimol shohi esa oyat boshida, 1798-yilda, Napoleon davridagi Fransiyaning ajdarho qudrati qo‘li bilan halokatli yarasi yetkazilgan papalik qudratidir. Shu oyatda papalik qudrati o‘zining halokatli yarasini tuzatish ishini boshlaydi. 1989-yilda shimol shohi o‘shanda janub shohiga aylangan Sovet Ittifoqining ajdarho qudratiga qarshi javob zarbasini beradi. Katolitsizmning mahluqi Sovet Ittifoqiga qarshi javob qaytarganida, u Vahiy kitobining o‘n oltinchi bobidagi soxta payg‘ambar bo‘lgan Qo‘shma Shtatlarning vakil lashkari bilan keldi. Janubning ajdarho shohi, shimolning mahluq shohi hamda aravalar, otlilar va kemalarning soxta payg‘ambari — bularning barchasi qirqinchi oyatda tasvirlangan, va bashoratli chiziqli qirq beshinchi oyatda yakun topadi, o‘shanda papalik qudrati “o‘z nihoyasiga keladi va unga yordam beruvchi bo‘lmaydi.”

Vahiy kitobining o‘n oltinchi bobidagi Armageddon Masihning qaytishidan oldin keladigan insoniyat isyonini ko‘rsatadigan ramziy geografik hududdir. Armageddon bir ramzdir; bu so‘z ikki so‘zdan tuzilgan: “Har” — tog‘ degani, “Megiddo” esa Yizril vodiysidir. Yuhanning Megiddo vodiylar bo‘lsa-da, uni tog‘ bilan birlashtirgani, bashorat tadqiqotchisiga Armageddon geografik ishorani o‘z ichiga olgan ramz ekanini bildiradi, chunki Yizril vodiysida hech qanday tog‘ yo‘q.

Yizril vodiysi uch dengiz (O‘rta Yer dengizi, Jalila dengizi va O‘lik dengiz) hamda Quddus orasida joylashgan. U Isroilning shimoliy qismida nisbatan markaziy o‘rinda bo‘lib, bu uch suv havzasi va Quddus uning atrofida turli yo‘nalishlarda joylashgandir. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobi qirq beshinchi oyatida shimol shohi yordam beruvchi hech kim bo‘lmagan holda o‘z nihoyasiga yetishi bayon etiladi, va bu oyat uning geografik nihoyasini dengizlar bilan Quddusning ulug‘vor muqaddas tog‘i orasida deb ko‘rsatadi. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobi qirqinchi oyati papalik hokimiyatining o‘limli yarasining tuzalishi va uning oxir-oqibatdagi intihosining mavzusi bo‘lgan uch hokimiyatni tanishtiradi.

Oyatlardagi birinchi ibora oxirzamon vaqtini 1798 yilda belgilaydi; o‘sha vaqtda papalik halokatli yarasini oldi, qirq beshinchi oyat esa uning doimiy halokatli yarasini ko‘rsatadi. Papalik hokimiyatining birinchi va oxirgi o‘limi orasidagi bashoratli tarix insoniyatning isyonini ochib beradi; ular papalik hokimiyatining ustunligini qayta tiklayotgan paytda, uning halokatli yarasi papalik hokimiyatining yakuniy halokatidan oldin bitkaziladi. Bu olti oyat haqiqatning muhrini ko‘tarib turadi, chunki boshlanishi ham, oxiri ham papalik hokimiyatining o‘limidir, o‘rtadagi oyatlar esa birinchi halokatli yara bitkazilayotgan paytdagi insoniyat isyonidir.

Millerga osmondagi farishtalar tomonidan majusiy Rim bilan papalik Rimining o‘zaro munosabati haqida nur berildi. Millerning bashoratli namuna haqidagi tushunchasi uchun kalit bo‘lib, u barcha bashoratga oid qo‘llanmalarida foydalangan narsa, Ikkinchi Salonikaliklardagi “kundalik” edi. O‘sha bobdagi “kundalik” — majusiy Rimdir; aynan shu narsa William Miller anglagan vahiy manzarasini o‘rnatdi, chunki o‘n birinchi bobning o‘n to‘rtinchi oyatidagi “sening xalqingning talonchilari” bo‘lgan Rim vahiy manzarasini o‘rnatadi.

1989-yilda bilimning ortishini anglash uchun ko‘tarilgan xabarchi Rimning uch qirrali tabiatini angladi. Miller birinchi va ikkinchi farishtalarning xabarchisi edi va u dunyoga taqdim etgan vahiy-ni o‘rnatish uchun Rimning birinchi va ikkinchi ko‘rinishlarini tushungan edi. Uchinchi farishtaning xabarchisi esa, dunyoga e‘lon qilish uchun o‘ziga berilgan vahiy-ni o‘rnatish maqsadida Rimning uchala ko‘rinishini ham anglab yetdi.

Rimning birinchi zohir bo‘lishi majusiy Rim edi. Majusiy Rimdan ikkinchi zohir bo‘lish — papalik Rimi chiqdi. Dastlabki ikki zohir bo‘lishdan zamonaviy Rim — ajdarho, maxluq va soxta payg‘ambarning uch tomonlama ittifoqi kelib chiqdi.

Keyingi maqolada biz Advent tarixidagi “doimiy” haqidagi bahs-munozara yo‘nalishini davom ettiramiz.

«Yuzaning ostini ko‘radigan, barcha insonlarning qalbini o‘qiydigan Zot buyuk nurga ega bo‘lganlar haqida shunday deydi: “Ular o‘zlarining axloqiy va ruhiy ahvollari tufayli qayg‘uga tushmayaptilar va dahshatga kelmayaptilar.” Ha, ular o‘z yo‘llarini o‘zlari tanladilar, va ularning joni o‘z jirkanchliklaridan zavqlanadi. “Men ham ularning adashishlarini tanlayman va qo‘rqqan narsalarini ularning boshiga keltiraman; chunki Men chaqirganimda, hech kim javob bermadi; Men so‘zlaganimda, ular quloq solmadilar; balki ko‘z o‘ngimda yovuzlik qildilar va Men xush ko‘rmagan narsani tanladilar.” “Xudo ularga kuchli aldanishni yuboradi, toki ular yolg‘onga ishonsinlar”, chunki ular najot topishlari uchun “haqiqat sevgisini qabul qilmadilar”, “balki nohaqlikdan zavq oldilar.” Ishayo 66:3, 4; 2 Salonikaliklarga 2:11, 10, 12.»

“Samoviy Ustoz so‘radi: ‘Aqlni aldab, yo‘ldan ozdiradigan bundan ham kuchliroq qanday bir xomxayol bo‘lishi mumkin: siz to‘g‘ri poydevor ustiga qurayotganingiz va Xudo ishlaringizni qabul qilayotgani da‘vosi, holbuki aslida siz ko‘p narsalarni dunyoviy siyosatga muvofiq amalga oshirib, Yahovaga qarshi gunoh qilayotgan bo‘lsangiz? Oh, bu buyuk bir aldanish, maftunkor bir xomxayoldirki, haqiqatni bir vaqtlar bilgan odamlar taqvdorlikning kuchi va Ruhini uning shakli bilan adashtirganlarida; o‘zlarini boyigan, mol-dunyosi ko‘paygan va hech narsaga muhtoj emasmiz, deb o‘ylaganlarida, holbuki aslida ular hamma narsaga muhtoj bo‘lsalar, u tafakkurlarni egallab oladi.”

“Xudo o‘z kiyimlarini dog‘siz saqlab kelayotgan sodiq xizmatkorlariga nisbatan o‘zgargani yo‘q. Ammo ko‘plar: ‘Tinchlik va omonlik’, deb faryod qilmoqdalar, holbuki to‘satdan halokat ularning ustiga kelmoqda. Agar puxta tavba bo‘lmasa, agar insonlar iqror orqali qalblarini kamtar qilmasalar va haqiqatni Isodagi holicha qabul qilmasalar, ular hech qachon osmonga kirmaydilar. Saflarimizda poklanish yuz berganida, biz endi o‘zimizni boy, mol-dunyoga to‘lib-toshgan, hech narsaga muhtoj emasmiz, deb maqtanib, xotirjam yotmaymiz.

“Kim haqqoniy ravishda shunday deya oladi: ‘Bizning oltinimiz olovda sinalgandir; kiyimlarimiz dunyo tomonidan dog‘lanmagan’? Men Muallimimizning go‘yo solihlik deb ataluvchi kiyimlarga ishora qilayotganini ko‘rdim. U ularni yechib tashlab, ostidagi ifloslikni fosh etdi. So‘ng U menga dedi: ‘Ularning o‘zlarining iflosligi va fe‘l-atvorining chirkinligini riyokorona tarzda qanday berkitib qo‘yganlarini ko‘rmayapsanmi? “Sodiq shahar qanday qilib fohishaga aylandi!” Otamning uyi savdo-sotiq uyiga, ilohiy huzur va ulug‘vorlik tark etgan bir maskanga aylantirilgan! Shu sababli zaiflik bor, kuch esa yetishmaydi.” Testimonies, 8-jild, 249, 250.